

Синьоока проліска

Легенди України

Давно то було. Тікала з турецької неволі українська дівчина Катерина. Блукала вона не один день, не два. Непомітно довго тягнувся час самотнього голодного блукання серед чужих людей, голодних степів, холодних вітрів, пекучого від холоду каміння. Тікала вона і знала, що в разі невдачі чекає її жахлива розправа за вбитого слугу, за отруєну відваром болиголову сторожу. Щастя коли султан затримається подовше в поході.

Та невдовзі султан повернувся з походу і, коли дізнався про все, просто оскаженів. Викликав загін яничар і звелів живою чи мертвою повернути втіачку. Скільки днів тривала погоня, одному лише світлочолому місяцю відомо, який темними ночами освітлював дівчині дорогу.

Ось і степи залишились позаду, із загону яничар залишились одиниці, а втіачки все не здоженуть. Яничари і самі давно вже повернули б назад, та пам'ятаючи суворий наказ, продовжували погоню.

Незабаром виснажена дівчина дісталася рідних країв і в знемозі опустила на землю під вітами лісу. На дворі стояли погожі дні весни. В повітрі плили терпкі запахи живиці та набубнявілих бруньок, на всі лади висвистували шпаки, зустрічаючи весну, радіючи теплу. Лежачи на купі сухого теплового листа, Катря плакала від щастя.

Та раптом до неї долинули крики переслідувачів. Здавалося, що вони вже десь поряд, за сусідніми кущами. В дівчини від жаху холоне кров, туманиться в очах, серце ледь не вискочить із грудей. Розкинута в розпачі Катруся руки обняла купини сухої вицвілої торішньої трави і в відчай почала благати:

— Ненько моя, земле! Не дай загинути! Не дозволяй песиголовцям вернути в неволю! Краще розступись, земле, і навічно прийми мене в свої обійми!

Миліша смерть на рідній батьківщині, ніж підневільне життя на чужині.

Почула матінка-земля те благання, враз голі кущі покрилися зеленим листям, зашепотіли в швидкому рості шовкові трави, а з небесної блакиті опустилися на галявину голубі сутінки і заховали втікачку.

З тих пір там, де опустився на землю блакитний туман, зясніли на лісових галявинах весняні, кольору вечірнього неба квіточки, нагадуючи нащадкам про хоробру українську дівчину Катерину, її незгасне прагнення до волі.

За свою красу синьоока проліска поплатилася, рослина стала на Поділлі рідкісною і занесена до списку зникаючих.